

Станіслаў Бараньчак/Stanisław Barańczak. Польскі паэт, літаратуразнаўца, літаратурны крытык, эсэіст, перакладчык. Нарадзіўся 13 лістапада 1946 году ў Познані. У 1976 годзе выступіў адным з заснавальнікаў Камітэта абароны рабочых – арганізацыі, якая адыграла значную ролю ў барацьбе з таталітарызмам. З 1980 году – актыўны дзеяч Салідарнасці. У сакавіку 1981 году выехаў у Злучаныя Штаты Амерыкі чытаць лекцыі пра польскую літаратуру. Пасля ўвядзення ваеннага становішча быў вымушаны застацца ў Амерыцы. Выкладаў славістыку ў Гарвардскім універсітэце.

Зімовы дзённік

Вершы

Трое мудрацоў (Trzej Królowie)

Леху Дымарскаму

Прыйдучь, напэўна, пасля Новага году.
Як звычайна, вельмі рана.
Кляшчамі званка за голаў вырваны з ложка,
ашаломлены, як немаўля,
ты адчынiш iм дзверы. Блісне
зорка пасведчання.
Трое. У адным з iх пазнаеш
з бессэнсоўным здзіўленнем (які гэты свет
цесны) свайго аднакласніка.
З таго часу папраўдзе зусiм не змяніўся,
адно адпусціў вусы
i, можа, крыху патаўсцеў.
Зойдучь. Блісне золата iх гадзiннікаў (які
гэты свет шэры), дым iх цыгарэтаў
запоўніць пакой пахам кадзіла.
Для камплекту бракуе мiры – падумаеш паўсвядома,
пяткай штурхаючы пад тахту кнiжку, якой не павiнны знайсцi, –
што гэта, уласна, такое – мiра,
трэба калi-небудзь урэшце
даведацца. Вы
пойдзеце з намі. Ты пойдзеш
з iмi. Які гэты снег белы.
Які гэты фiят чорны.
Які гэты свет быў вялікі.

21.12.79: But why?
(21.12.79: But why?)

Сінтыя Камінскі, дзяўчына не з гэтага свету; з таго, другога, у гэты трапіла тыдзень таму (адразу ж у першы дзень атручанне дранікам з мясам, nothing serious); за дваццаць адзін год жыцця (а яшчэ бачыла нешта пад назваю “хутка-смачна”, very strange) не высоўвала кірпатага носа па-за Springfield, Illinois;

sorry, аднойчы была на экскурсіі ў Washington, D.C.;

Сінтыя Камінскі, тырчастыя зубы, нястрыманы смех, няспыннае здзіўленне:

як тутэйшыя людзі могуць усё гэта вытрымаць?
чаму ніхто не змагаецца з гэтым у газетах?

Тлумачым ёй доўга і ўпарта –
яна ж зноў:
навошта людзі наогул купляюць тыя газеты?

Зноў насілу тлумачым (на шчасце, мы ведаем,
як па-ангельску “некралог” ці “навіны спорту”).

і здаецца, ужо ўсё разумее,
ды раптам:

А чаму тут усе такія злыя і сумныя?
чаму, ідучы па вуліцы, тут ніхто не ўсміхаецца?
праз некалькі ж дзён Christmas!

31.12.79: Ужо хутка
(31.12.79: Już wkrótce)

Ужо хутка вазьмуся за сябе, вазьму
сябе ў рукі, навяду парадак у сталё,
абдумаю ўсё да канца, запламбую зубы,
ліквідую прабелы ў адукацыі, пачну рабіць
ранішнюю гімнастыку, у слоўніку
пагляджу пару слоў, значэння якіх ніяк не магу зразумець,
больш шпацыраў з дзецьмі, размераны
лад жыцця, адказваць на лісты, піць малако,
не распыляцца, больш працы над сабой, наогул
быць сабой, быць урэшце толькі
сабой,

але, уласна, як гэта зрабіць, калі
ўжо,
і гэта так даўно, так яўна
я гэта я.

пераклад з польскай – Марына Казлоўская